

Eiropas
Komisija

#SOTEU #EUGreenDeal

STĀVOKLIS SAVIENĪBĀ

2020. GADĀ

Nacionālie enerģētikas un klimata plāni: dalībvalstu devums ES 2030. gada klimatiskajām iecerēm

2020. gada 21. septembris

Pieņemtas pārskatītās ES emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas valsts atbalsta pamatnostādnes

Kāds ir konteksts?

Komisija ir pieņēmusi pārskatītās ES emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas (ETS) valsts atbalsta pamatnostādnes, kuras attieksies uz siltumnīcefekta gāzu emisijas kvotu tirdzniecību no 2021. gada. Dokuments stāsies spēkā 2021. gada 1. janvārī.

ETS ir ES klimata pārmaiņu apkarošanas politikas stūrakmens un svarīgs instruments, kas ļauj samazināt siltumnīcefekta gāzu emisijas izmaksu ziņā lietderīgā veidā. ETS ar oglekļa cenas palīdzību raida signālu uzņēmumiem samazināt emisijas.

Kāds ir pamatnostādņu mērķis?

ETS pamatnostādņu mērķis ir samazināt “oglekļa emisiju pārvirzes” risku, kad uzņēmumi pārceļ ražošanu uz valstīm ārpus ES ar mazāk tālejošu klimata politiku, tādējādi samazinot ekonomisko aktivitāti ES, taču nemazinot siltumnīcefekta gāzu emisijas pasaules mērogā.

Uz to pamata dalībvalstis var kompensēt riska nozarēs strādājošiem uzņēmumiem daļu no paaugstinātajām elektroenerģijas cenām, kas radušās ES ETS oglekļa cenu signālu rezultātā (t. s. netiešās emisiju izmaksas), vienlaikus nepieļaujot pārmērīgu kompensāciju un līdz ar to nepamatotus konkurences traucējumus vienotajā tirgū.

“Eiropas zaļais kurss ir mūsu plāns, kā panākt zaļo pārveidi. Mūsu uzdevums ir līdz 2050. gadam kļūt par pirmo klimatneitrālo kontinentu.”

Europos Komisijos Pirmininkė Ursula von der Leyen

“Lai ilgtspējīgi risinātu klimata pārmaiņu problēmu un sasniegtu zaļā kursa mērķus, mums ir jānosaka cena oglekļa emisijām, vienlaikus nepieļaujot oglekļa emisiju pārvirzi. Šodien pieņemtās pārskatītās ES emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas valsts atbalsta pamatnostādnes ir svarīgs elements, kas palīdzēs īstenot šo projektu.”

Eiropas Komisijas priekšsēdētājas izpildvietniece Margrēte Vestagere

Kādi ir pamatnostādņu galvenie elementi?

Lai samazinātu oglekļa emisiju pārvirzes risku, pieņemtās pamatnostādnes ir izstrādātas, ņemot vērā trīs galvenos elementus.

NOZARES

Pamatnostādnēs ir aplūkotas 10 nozares un 20 apakšnozares, kuras visvairāk apdraud oglekļa emisiju pārvirzes risks:

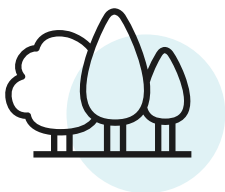
- nozares, kurās ir izteikta starptautiskās tirdzniecības ietekme,
- nozares, kurās enerģijas izmaksām ir būtiska nozīme un kurās ir ierobežotas iespējas novirzīt paaugstinātas elektroenerģijas izmaksas,
- nozares, kurās peļņas procents ir pakļauts spiedienam starptautiskā līmenī,
- nozares, kurās ir ierobežots energoefektivitātes uzlabošanas potenciāls.

KOMPENSĀCIJAS LĪMENIS

Pārskatītajās pamatnostādnēs ir noteikta stabila kompensācijas likme 75 % apmērā (samazināta no iepriekšējā ETS tirdzniecības perioda sākumā pieņemtajiem 85 %) un izslēgta kompensācija par neefektīvām tehnoloģijām. Tas uzņēmumus arī turpmāk stimulēs pievērsties energoefektivitātei.

NOSACĪJUMI

Kompensācija būs atkarīga no uzņēmumu dekarbonizācijas centieniem, kas var izpausties kā:

- energoauditu veikšana,
- energoaudita ieteikumu īstenošana,
- ilgtspējīgu un privāto investīciju pieauguma veicināšana,
- elektroenerģijas patēriņa radītās oglekļa pēdas samazināšana.

ES vēlas līdz 2050. gadam panākt klimatneitralitāti. Lai sasniegtu šo mērķi, mums ir jāatbalsta inovācijas rūpniecībā, kas ES uzņēmumiem ļaus kļūt par zaļās ekonomikas līderiem visā pasaulē.

Pārskatītās pamatnostādnes stāsies spēkā 2021. gada 1. janvārī, un tās piemēros no 2021. līdz 2030. gadam. Dalībvalstīm, kas izvēlas piešķirt valsts atbalstu, izmantojot ETS netiešo izmaksu kompensāciju, būs attiecīgās shēmas jāpaziņo Eiropas Komisijai saskaņā ar šīm pamatnostādnēm.